

BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)

EXAMINATION: MAY- 2026

SECOND SEMESTER

Subject: Organizational Development (BCOM23-203/BCOM24-203)

Date: 9/05/2026

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the Multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Scientific management was developed by _____.
 - a) F.W. Taylor
 - b) Henry Fayol
 - c) Mark
 - d) None
2. Henry Fayol is Known as father of _____ Management
 - a) Scientific
 - b) Human Resource Management
 - c) Administrative
 - d) None of These
3. _____ Organizations are frequently found in sectors such as engineering, technology, and pharmaceuticals.
 - a) Healthcare Organizations
 - b) Credit Unions
 - c) Research and Development Organizations
 - d) Sports Organizations
4. _____ is the process of deciding a course of action to take among several options in order to accomplish a desired result or objective
 - a) Communication
 - b) Making Decisions
 - c) Interpersonal Behaviors
 - d) Alienation
5. An organization's most valuable resource is its _____.
 - a) Machinery
 - b) Workforce
 - c) Capital
 - d) Directors
6. _____ is essential in order to reach mutually agreeable solutions.
 - a) Organizational Culture
 - b) Ethical Behavior
 - c) Group Dynamics
 - d) Conflict Resolution
7. "Creating competent _____ is a fundamental component of OD."
 - a) Followers
 - b) Leaders
 - c) Both of these
 - d) None of these
8. A credit union is a type of financial cooperative that provides traditional _____ services.
 - a) entertainment
 - b) hospitality
 - c) educational
 - d) financial

9. The full form of CHRO is _____ Human Resource Officer
a) Central b) Chief
c) Clerical d) Conventional
10. The Key Figures of Human Relations Theory _____
a) Elton Mayo b) Douglas McGregor
c) Frederic Herzberg d) Abraham Maslow
11. The 'W' in the word SWOT stands for _____
a) Worry b) Weakness
c) Work d) Wonder
12. Two or more management reporting structures are present in _____ organizations
a) Project Organization b) Matrix Organization
c) Free form Organization d) Line and Staff Organization
13. The Top-Level Management is also known as the _____ level.
a) Strategic b) Tactical
c) Operational d) None of these

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Span of Control
2. Decentralization
3. Line and Staff Organization
4. Modern Theory
5. organizational climate

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Discuss the impact of technology and globalization on organizational behavior.
2. Write Down Key aspects of leadership behavior
3. State the challenges in Organizational Behavior
4. Explain formal and informal organization in detail

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Write down Classical theories in detail
2. Write down Neo-classical theories
3. Explain Maslow's Need Hierarchy Theory of Motivation.

मराठी रूपांतर

સૂચના : ૧) સર્વ પ્રશ્ન અનિવાર્ય

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. वैज्ञानिक व्यवस्थापनाची संकल्पना ----- विकसित केली.
अ) F.W. टेलर
ब) हेनरी फेऑल
क) मार्क
ड) कोणीही नाही
 २. हेनरी फेऑल यांना ---- चे जनम म्हटले जाते.
अ) वैज्ञानिक व्यवस्थापन
ब) मानव संसाधन व्यवस्थापन
क) प्रशासनिक व्यवस्थापन
ड) कोणीही नाही
 ३. संस्था अभियांत्रिकी, तंत्रज्ञान आणि फार्मास्युटिकल्स यासारख्या क्षेत्रांमध्ये वारंवार आढळतात.
अ) आरोग्य सेवा संस्था
ब) क्रेडिट युनियन्स
क) संशोधन आणि विकास संस्था
ड) क्रीडा संस्था
 ४. ही इच्छित परिणाम किंवा उद्दिष्ट सध्या करण्यासाठी अनेक पर्यायांपैकी कृतीचा मार्ग ठरवण्याची प्रक्रिया आहे.
अ) संप्रेषण
ब) निर्णय घेणे
क) अंतर्वैयक्तिक किंवा परस्पर वर्तन
ड) दुरिभाव
 ५. संस्थेचा सर्वात मौल्यवान स्रोत म्हणजे त्याचे _____ असते.
अ) यंत्रसामग्री
ब) कर्मचारी (काम force)
क) भांडवल
ड) संचालक
 ६. आपसी सहमतीने उपाय काढण्यासाठी _____ आवश्यक असते.
अ) संघटनात्मक संस्कृती
ब) नैतिकवर्तन
क) गटगतिकी
ड) संघर्षनिवारण
 ७. "सक्षम _____ निर्माण करणे हे OD चा मूलभूत घटक आहे."
अ) अनुयायी
ब) नेते
क) दोघेही
ड) वरीलपैकी एकही नाही
 ८. क्रेडिट युनियन ही एक प्रकारची वित्तीय सहकारी संस्था आहे जी पारंपरिक _____ सेवा पुरवते.
अ) मनोरंजन
ब) पाहुणचार
क) शैक्षणिक
ड) वित्तीय
 ९. सी. एच. आर. ओ चे पूर्ण स्वरूप म्हणजे ह्यूमन रिसोर्स ऑफिसर.
अ) सेंट्रल
ब) चीफ
क) क्लेरिकल
ड) कन्वेन्शनल
 १०. मानवी संबंध सिध्दान्त यांतील प्रमुख मातब्बर व्यक्ती
अ) एल्टन मायो
ब) डग्लस मॅक्ग्रेगोर
क) फ्रेडरिक हर्जबर्ग
ड) अब्राहम मास्तोव
 ११. एस. डब्ल्यू. ओ. टी. यातील 'डब्ल्यू' म्हणजे
अ) वरी
ब) वीकनेस

- क) वर्क ड) वंडर
१२. संस्थांमध्ये दोन किंवा अधिक व्यवस्थापन अहवाल संरचना असतात.
अ) प्रकल्प संघटना ब) रचनात्मक संघटना
क) मुक्त शैली संघटना ड) पद्यपंक्ती आणि कर्मचारी संघटना
१३. उच्च व्यवस्थापन स्तर याला असेही म्हटले जाते.
अ) धोरणात्मक स्तर ब) कार्यनीती स्तर
क) क्रियात्मक स्तर ड) यापैकी कोणतेच नाही

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. नियंत्रणाचा व्याप
२. विकेंद्रीकरण
३. लाईन आणि स्टाफसंघटना
४. आधुनिक सिद्धांत
५. संघटनात्मक वातावरण

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. तंत्रज्ञान आणि जागतिकीकरणाचा संघटनात्मक वर्तनावर होणारा परिणाम सांगा.
२. नेतृत्व वर्तनाचे प्रमुख पैलू लिहून काढा
३. संघटनात्मक वर्तनातील आव्हाने सांगा.
४. औपचारिक व अनौपचारिक संघटनेचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. शास्त्रीय सिद्धांत सविस्तरपणे लिहा.
२. नव- शास्त्रीय सिद्धांत लिहा
३. मास्लोचे गरजांचे श्रेणी सिद्धांत स्पष्ट करा.
